

Miapetra Kumpula-Natri sd ym.

Kirjallinen kysymys eduskunnan tiedonsaantioikeudesta EU-asioissa

Eduskunnan puhemiehelle

Euroopan unioni on julkaissut viime aikoina neljä merkittävää tulevaisuusraporttia sekä komission puheenjohtajan suuntaviivat tulevalle kaudelle. Huhtikuussa julkaistiin Enrico Lettan sisämarkkinaraportti, syyskuussa sekä Mario Draghin kilpailukykyraportti että Peter Strohshneiderin maatalousraportti ja viimeisimpänä lokakuussa presidentti Sauli Niinistön raportti liittyen Euroopan turvallisuuteen ja kriisinkestävyyteen. Euroopan unionin lähivuosien kehityssuunta ja tulevan komission ohjelma pohjautuvat raporttien politiikkasuosituksille.

Eduskunnan suuri valiokunta ei ole toistaiseksi saanut valtioneuvoston kirjelmiä raporteista; esimerkiksi viimeisin eduskunnalle osoitettu valtioneuvoston E-kirje EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyvystä on saapunut eduskuntaan 28.8.2023 eli yli vuosi sitten. Erityisesti kilpailukyky- ja turvallisuuspolitiikka näkyy tulevina vuosina merkittävästi eduskunnan valiokunnissa käsiteltävissä esityksissä. Raportteja ei ole käsitelty tai analysoitu kansallisesta kulmasta, vaikka niiden sisältö muuttuu komission esityksiksi pian. Viime viikolla uutisoitiin, että Draghin raportin suositusten työstämiseksi on jo perustettu valmisteleva työryhmä.

Perustuslain 97 §:n mukaisesti eduskunnan suuren valiokunnan tulee tarpeen mukaan saada valtioneuvostolta selvitys asioiden valmistelusta Euroopan unionissa. Pääministerin tulee antaa eduskunnalle tai sen valiokunnalle tietoja Eurooppa-neuvoston kokouksessa käsiteltävistä asioista etukäteen sekä viipymättä kokouksen jälkeen.

Hallitus ei ole kyennyt toimittamaan eduskunnalle Suomen kokonaisnäkemystä raporteista eikä eduskunnan suurta valiokuntaa ole pidetty mielestäni toivotulla tavalla informoituna EU-politiikan linjoista tai osallistettu EU-kannanmuodostukseen. Tällä hetkellä eduskunnan perustuslaissa turvattu tiedonsaantioikeus toteutuu täpärästi suuren valiokunnan saadessa yksittäisiä kommentteja raporteista ja Suomen suhtautumisesta niiden sisältöön lakisääteisten ministerikuulemisten yhteydessä.

Suomi on myöhässä EU-ennakkovaikuttamisessa, mikäli hallituksen suunnitelmissa on antaa eduskunnalle raportteja käsittelevä kirjelmä vasta ensi vuonna. Tämän myötä Suomi ei voi täysimääräisesti vaikuttaa EU-päätöksiin oman etunsa mukaisesti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 447/2024 vp

Onko edellä mainittujen raporttien sisällöstä tehty kansallista analyysia, jossa käsiteltäisiin ehdotuksia suhteessa Suomen erityispiirteisiin,

milloin valtioneuvosto aikoo toimittaa eduskunnalle kirjelmän Suomen kannoista julkaisuihin EU-raportteihin ja

miten Suomi suhtautuu Euroopan kilpailukykyraporttiin ja sen politiikkasuosituksiin yleisesti?

Helsingissä 5.12.2024

Miapetra Kumpula-Natri sd
Mai Kivelä vas
Sofia Virta vihr